

PRVA POMOČ

ROMI CENCELJ-ARNEŽ, dr.med.

28.5.2014

ROMI CENCELJ-ARNEŽ

- KRVAVITVE
  - RANE
- PODHLADITVE
  - OPEKLINE
  - TPO

28.5.2014

ROMI CENCELJ-ARNEŽ

KRVAVITVE

- IZVOR
- VZROK
- LOKACIJO

28.5.2014

ROMI CENCELI-ARNET

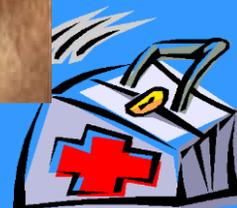

KRVAVITVE - izvor

28.5.2014

ROMI CENCELI-ARNET

KRVAVITVE - izvor

28.5.2014

ROMI CENCELI-ARNEZ

KRVAVITVE

- LOKACIJO:
  - Notranje
  - Zunanje
- VZROK:
  - Bolezenske
  - Poškodbene

28.5.2014

ROMI CENCELI-ARNEZ

PRVA POMOČ PRI ZUNANJI KRVAVITVI

• KOMPRESIJSKA OBVEZA

Apply direct pressure on external wounds with sterile cloth or your hand, maintaining pressure until bleeding stops

ADAM

After bleeding stops, bind wound with tight bandage and apply ice pack with direct pressure for 10 minutes

ADAM

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

PRVA POMOČ PRI ZUNANJI KRVAVITVI

• ESMARCHOVA PREVEZA

- ~ le izjemoma, ko krvavitev ogroža življenje in je ne moramo ustaviti na drugačen način
- ~ pri amputacijah

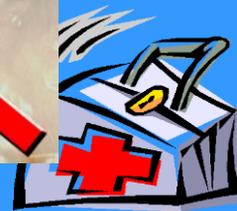

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

OSKRBA AMPUTIRANEGA DELA TELESA

OSKRBA AMPUTIRANEGA DELA TELESA

28.5.2014

POVI DENCELI-ARNE

OSKRBA AMPUTIRANEGA DELA TELESA

28.5.2014

ROMI CERCELJ-ARNET

UDARNINE

RANE

RAZTRGANINE

08.19.2005

VBODNINE

UREZNINE

OSKRBA RAN

- krvavitev in nevarnost okužbe
- razlikujemo:

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

OSKRBA RAN

- **površinske:** IZPIRAMO z vodo
+ sterilna gaza ali obliž
- **globoke:** pregled poškodovanca in rane
+ zaustavitev krvavitve
+ sterilno povijemo & imobiliziramo ud

ROMI CENCEL-JARNEZ

ADAM

Oskrba ugrizne rane

- rano moramo po ugrizu temeljito izprati z milom in vodo, nato ravnamo enako kot pri drugih ranah
- + v bolnišnico

Oskrba rane v kateri je tujek

- Tujkov v ranah ne odstranjujemo!!!
- Izjema le zelo površinsko ležeči manjši tujki
- + bolnišnica

28.5.2014

ROMI CENCEL-ARNEZ

PODHLADITEV

- padeč $TT < 35^{\circ} C$
- **KDAJ?** ↑ izguba kot proizvodnja toplote
- Veter in padavine pospešijo ohlajanje
- **KDO?** starejši ljudje, otroci, poškodovanci, utopljenici, bolniki

28.5.2014

ROMI CENCEL-ARNEZ

PODHLADITEV

- Razdelitev:

BLAGA: TT 35-32° C, jasna zavest, drgetanje in vznemirjenost, ↑ srčni utrip in dihanje.

ZMERNNA: TT 32-28° C, zaspan in otopel, drgetanje preneha, ↓ dihanje in bitje srca

HUDA: TT < 28° C, nezavesten, dihanje in bitje srca komaj zaznavna, plitva in neredna

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

PRVA POMOČ PRI BLAGI PODHLADITVI

- ZAŠČITA PRED MRAZOM
  - + spodbujamo gibanje in telovadbo
  - + v kratkih požirkih pije vroč sladkan čaj

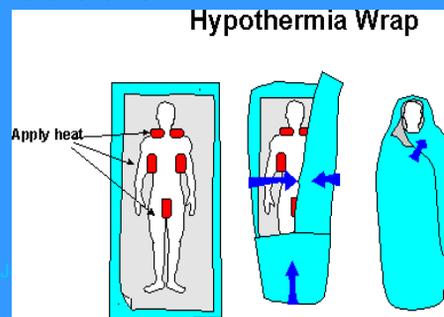

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

PRVA POMOČ PRI PODHLADITVI

- ZAŠČITA PRED MRAZOM:
  - najdemo zavetje pred vetrom
  - odstranimo mokro obleko
  - oblecimo topla in suha oblačila
  - trup ovijemo s folijo

28.5.2014

ROMI CENCEL

OPEKLINE

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

OSKRBA OPEKLIN

- Pri večjih opeklinah 112
- Preučimo in zavarujemo mesto nezgode
- Odstranimo škodljiv vpliv – toplota, kemična snov, elektrika
- Opečenca prenesmo na varno
- Pregled poškodovanca
- Odstanimo oblačila, ki niso prilepljena na rano
- Opeklino **HLADIMO**

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

OSKRBA OPEKLIN

- ČISTA TEKOČA VODA
- TEM.VODE: 8-23° C
- PRAVILO 15: hladimo v prvih 15min, vsaj 15 min z vodo 15° C
- **Otroci** hitreje izgubljajo toploto, krajše hlajenje
- **NE:** maži opekline, hladiti z ledom - podhladitev

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

Primer 1:

- IZPERI Z **VODO**
- STERILNI OBLIŽI

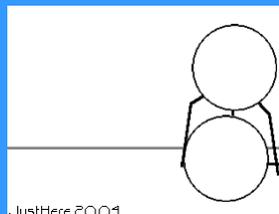
28.5.2014

ROMI CENCELJ-ARNEZ

TPO

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA:

- UMETNO DIHANJE
- MASAŽA SRCA

JustHere 2004

28.5.2014

ROMI CENCELJ-ARNEZ

- 700 000 srčnih zastojev na leto v Evropi
- 2 000 srčnih zastojev na leto v Slovenji
- zaradi nenadne srčne smrti v Sloveniji vsak dan umre 5 ljudi
- pravočasno oživljanje in defibrilacija povečata možnost preživetja nad 60%

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

nenadna ustavitev delovanja srca in
prenehanje dihanja

nezavest - po 15 sekundah

nepopravljiva poškodba možganov po 4
minutah, smrt po 10 minutah

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

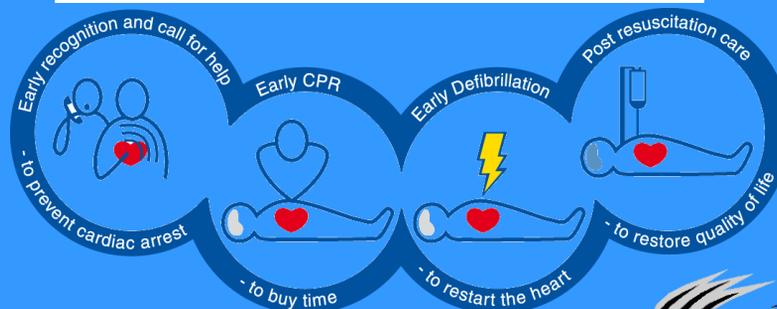
NENADNA SMRT

- NUJNA STANJA, KI POVZROČAJO NENADNO SMRT:
  - ISHEMIČNA BOLEZEN SRCA 80%
  - MOŽGANSKA KAP
  - PROMETNE IN DRUGE NESREČE
  - HUDA DIHALNA STISKA (ASTMA, PLJUČBE B.)
  - ZADUŠITVE
  - UTOPLITVE
  - ZASTRUPITVE
  - PODHLADITVE

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNET

Veriga preživetja

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNET

VARNOST

- lastna varnost
- varnost prizadetega

28.5.2014

ROMI DENCELI-ARNET

ZAVEST

- Nežno stresi in glasno vprašaj:
- *“Ali ste v redu?”*

Če se odzove ali premakne:

- pustimo v obstoječem položaju
- po potrebi pokličemo 112
- večkrat preverimo stanje

28.5.2014

ROMI DENCELI-ARNET

NI ODZIVA

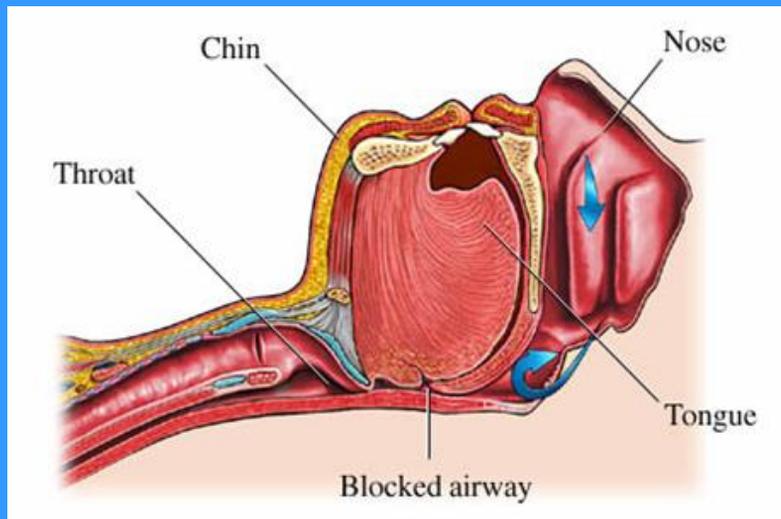
- zakliči: **NA POMOČ!!!**
- Obrnemo ga na hrbet in razpremo zgornji del oblačil
- ABCDE

28.5.2014

ROMI DENCELI-ARNET

Airway (dihalna pot)

28.5.2014

ROMI DENCELI-ARNET

Airway (dihalna pot)

- Dlan položi na čelo in s pritiskom zvrni glavo nazaj.
- S konicama dveh prstov dvigni brado – izogibaj se pritisku na mehke dele vratu.
- Iz ustne votline odstrani le velike, vidne tujke.

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

Airway (dihalna pot) – trojni manever

- v primeru, da obstaja **sum na poškodbo vratne hrbtenice** (padec z višine, prometna nesreča, poškodba glave, utopitev)
- Dlani položimo na lica s konicami prstov obojestransko primemo kot spodnje čeljusti
- Z obema rokama dvignemo spodnjo čeljust najprej in navzgor tako, da spodnji sekalci pridejo nad zgornje

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

Airway (dihalna pot) – trojni manever

28.5.2014

ROMI DENCELJARNIČ

Breathing (dihanje)

- Glej, poslušaj, čuti dihanje:
- gibanje prsnega koša
- dihalni zvoki
- sapa na licu

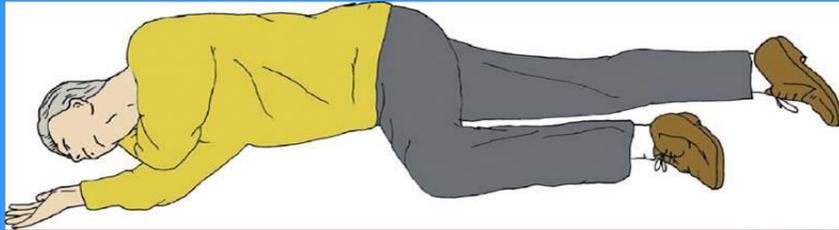
28.5.2014

ROMI DENCELJARNIČ

Če zadovoljivo diha...

- daj osebo v **stabilni bočni položaj za nezavestnega** in počakaj na prihod reševalcev
- redno preverjaj njegovo stanje – če še vedno diha!

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

Ne diha...

- če je dihanje komaj zaznavno, neredno
- Agonalni vdihi $\neq$ dihanje
- ne porabi več kot **10 s** za preverjanje dihanja
- **Potem obravnavaj kot da oseba ne diha!**

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

KLIČI 112

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

MASAŽA SRCA

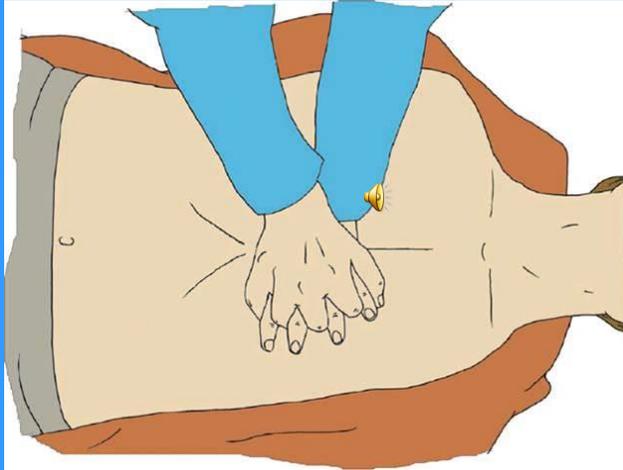
- roki postavimo NA SREDINO prsnega koša
- globina pritiska je 4 – 5 cm
- frekvenca masaže 100/min
- iztegnjeni komolci!
- NE tipaj pulza!

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

MASAŽA SRCA

28.5.2014

ROMI DENCELI-ARNET

30 : 2

28.5.2014

ROMI DENCELI-ARNET

Nadaljujemo z masažo srca in umetnim dihanjem dokler....

- ne pride služba NMP-ja
- prizadeti ne prične normalno dihati
- smo fizično zmožni
- ni na voljo AED-ja

28.5.2014

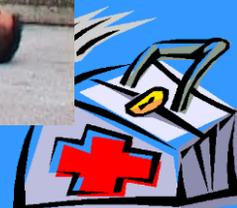
ROMI CENCEL-JARNEZ

ALGORITEM TPO

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEZ

Kdaj kličemo 112?

- Če je **en** sam reševalec pokliče **TAKOJ**, ko ugotovi neodzivnost in odsotno ali nenormalno dihanje
- **IZJEMI:**
  - OTROK
  - UTOPLJENEC

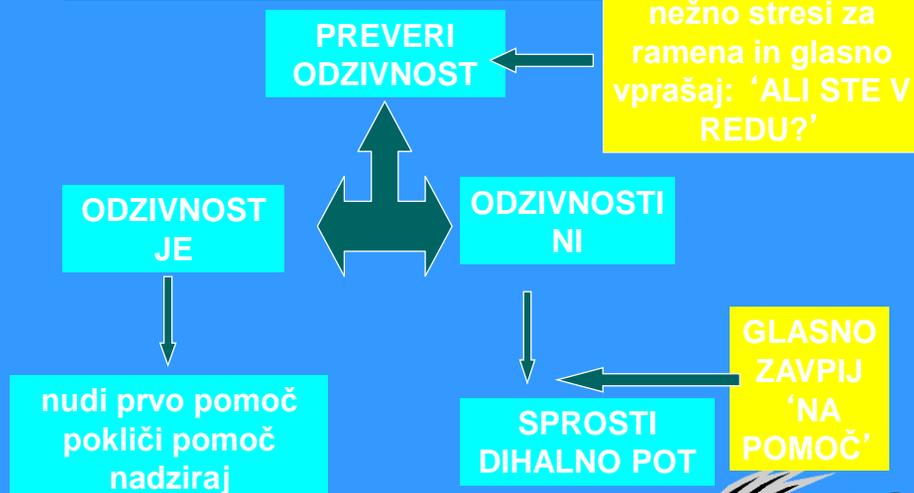
1 min izvaja TPO nato kliče 112!
+ pred masažo, da **5 vpihov**

28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA (TPO)

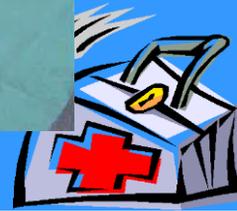
28.5.2014

ROMI CENCEL-JARNEŽ

AED

08.5.2014

ROMI GENCLER-ARNEZ